

V Bruselu dne 20.5.2020
COM(2020) 531 final

ZPRÁVA KOMISE

Lucembursko

Zpráva vypracovaná v souladu s čl. 126 odst. 3 Smlouvy o fungování Evropské unie

ZPRÁVA KOMISE

Lucembursko

Zpráva vypracovaná v souladu s čl. 126 odst. 3 Smlouvy o fungování Evropské unie

1. ÚVOD

Dne 20. března 2020 přijala Komise sdělení o aktivaci obecné únikové doložky Paktu o stabilitě a růstu. Tato doložka, jak je stanoveno v čl. 5 odst. 1, čl. 6 odst. 3, čl. 9 odst. 1 a čl. 10 odst. 3 nařízení (ES) č. 1466/97 a čl. 3 odst. 5 a čl. 5 odst. 2 nařízení (ES) č. 1467/97, usnadňuje koordinaci rozpočtových politik v dobách prudkého hospodářského propadu. Komise ve svém sdělení Radě předestřela svůj názor, že vzhledem k očekávanému prudkému hospodářskému propadu v důsledku rozšíření onemocnění COVID-19 umožňují stávající podmínky aktivaci doložky. Dne 23. března 2020 ministři financí členských států souhlasili s hodnocením Komise. Aktivace obecné únikové doložky umožňuje dočasně se odchýlit od postupu korekce k dosažení střednědobého rozpočtového cíle, pokud to neohrozí udržitelnost veřejných financí ve střednědobém horizontu. Pokud jde o nápravnou složku, může Rada na doporučení Komise rovněž rozhodnout o přijetí revidované fiskální trajektorie. Obecná úniková doložka nepozastavuje postupy v rámci Paktu o stabilitě a růstu. Členským státům dovoluje odchýlit se od rozpočtových požadavků, které by se uplatňovaly za normálních okolností, a Komisi a Radě umožňuje provádět v rámci paktu nezbytná opatření pro koordinaci politik.

Údaje oznámené lucemburskými orgány dne 31. března 2020 a následně potvrzené Eurostatem¹ ukazují, že v roce 2019 dosáhlo saldo veřejných financí v Lucembursku přebytku ve výši 2,2 % HDP, zatímco hrubý veřejný dluh činil 22,1 % HDP. Podle programu stability z roku 2020 plánuje Lucembursko v roce 2020 schodek ve výši 8,5 % HDP a dluh ve výši 28,7 % HDP.

Plánovaný schodek na rok 2020 dokazuje zjevnou existenci nadměrného schodku, jak je stanoven v Paktu o stabilitě a růstu.

V této souvislosti Komise vypracovala tuto zprávu, v níž analyzuje, jak Lucembursko plní kritéria schodku stanovená ve Smlouvě. Kritérium dluhu lze považovat za splněné, jelikož míra zadlužení v roce 2019 byla nižší než referenční hodnota 60 % HDP stanovená ve Smlouvě. Bere v úvahu všechny rozhodující faktory a věnuje náležitou pozornost velkému hospodářskému otřesu v důsledku pandemie COVID-19.

¹ <https://ec.europa.eu/eurostat/documents/2995521/10294648/2-22042020-AP-EN.pdf/6c8f0ef4-6221-1094-fef7-a07764b0369f>

Tabulka 1. Schodek veřejných financí a veřejný dluh (v % HDP)

	2016	2017	2018	2019	2020 COM	2021 COM
Saldo veřejných financí	1,8	1,3	3,1	2,2	-4,8	0,1
Hrubý veřejný dluh	20,1	22,3	21,0	22,1	26,4	25,7

Zdroj: Eurostat a jarní prognóza Evropské komise z roku 2020

2. KRITÉRIUM SCHODKU

Na základě programu stability z roku 2020 se plánuje, že v roce 2020 bude schodek veřejných financí Lucemburska dosahovat 8,5 % HDP, což je výrazně nad referenční hodnotou 3 % HDP stanovenou ve Smlouvě, a nikoli blízko k ní.

Plánované překročení referenční hodnoty v roce 2020 je výjimečné, neboť vyplývá z prudkého hospodářského propadu. S ohledem na dopad pandemie COVID-19 předpokládá prognóza Komise z jara 2020 pokles reálného HDP v roce 2020 o 5,4 %.

Plánované překročení referenční hodnoty uvedené ve Smlouvě by na základě prognózy Komise z jara 2020 mělo být dočasné, jelikož podle prognózy klesne schodek v roce 2021 pod úroveň 3 % HDP. Tyto odhady však doprovází výjimečně vysoký stupeň nejistoty.

Stručně řečeno, plánovaný schodek v roce 2020 je nad referenční hodnotou 3 % HDP uvedenou ve Smlouvě, a nikoli blízko ní. Plánované překročení referenční hodnoty je podle vymezení ve Smlouvě a v Paktu o stabilitě a růstu považováno za výjimečné a v současné době se má za to, že je dočasné povahy. Z analýzy tedy vyplývá, že kritérium schodku pro účely Smlouvy a nařízení (ES) č. 1467/97 zjevně není splněno.

3. ROZHODUJÍCÍ FAKTORY

V ustanoveních čl. 126 odst. 3 Smlouvy se stanoví, že nesplňuje-li členský stát požadavky podle jednoho nebo žádného z těchto kritérií, Komise vypracuje zprávu. Uvedená zpráva rovněž „přihlédne k tomu, zda schodek veřejných financí překračuje veřejné investiční výdaje, jakož i ke všem dalším rozhodujícím faktorům včetně střednědobé hospodářské a rozpočtové pozice členského státu“.

Tyto faktory jsou dále upřesněny v čl. 2 odst. 3 nařízení (ES) č. 1467/97, který rovněž stanoví, že je třeba věnovat patřičnou pozornost „všem ostatním faktorům, které jsou podle názoru dotčeného členského státu rozhodující pro celkové posouzení souladu s kritérii schodku a dluhu a které členský stát sdělil Radě a Komisi“.

V současné situaci je dalším klíčovým faktorem, který je třeba vzít v roce 2020 v úvahu, hospodářský dopad pandemie COVID-19, která velmi výrazně ovlivňuje rozpočtovou situaci a vede k vysoce nejistému výhledu. Pandemie rovněž vedla k aktivaci obecné únikové doložky.

3.1 Pandemie COVID-19

Pandemie COVID-19 zapříčinila velký hospodářský otřes, který má v celé Evropské unii výrazný negativní dopad. Důsledky pro růst HDP budou záviset na době trvání pandemie i na

tom, jaká opatření budou přijata na úrovni jednotlivých členských států a na evropské i celosvětové úrovni ke zpomalení jejího šíření, ochraně výrobních kapacit a podpoře agregátní poptávky. Členské státy již přijaly nebo právě přijímají rozpočtová opatření ke zvýšení kapacity systémů zdravotní péče a k poskytování pomoci obzvláště zasaženým jednotlivcům a odvětvím. Byla rovněž přijata významná opatření na podporu likvidity a další záruky. Na základě podrobnějších informací posoudí příslušné statistické úřady, zda mají tato opatření bezprostřední dopad na saldo veřejných financí, či nikoli. Tato opatření přispějí spolu s poklesem ekonomické aktivity k podstatně vyšším schodkům veřejných financí a zadlužení.

3.2 Střednědobá hospodářská situace

Hospodářská činnost vzrostla v roce 2019 o 2,3 %, což bylo méně než v předchozím roce. Před vypuknutím pandemie se očekávalo, že HDP v roce 2020 vzroste o 2,7 %. Po vypuknutí pandemie a přijetí zdravotní opatření k omezení šíření viru se však v některých oblastech hospodářství činnost zastavila a v některých provoz pokračoval s mnohem nižší kapacitou. Předpokládá se, že hospodářská činnost v roce 2020 prudce poklesne. Při posuzování toho, zda Lucembursko v roce 2020 dodrželo kritérium schodku, to představuje zmírňující faktor.

Krátkodobý makroekonomický výhled je navíc z důvodu neurčitosti doby trvání pandemie COVID-19 a s ní souvisejícího hospodářského dopadu mimořádně nejistý. Vývoj hospodářské činnosti v Lucembursku jakožto malé otevřené ekonomiky bude do značné míry záviset na hospodářské výkonnosti jeho hlavních obchodních partnerů. Navíc silná závislost ekonomiky na finančním sektoru, který má velký podíl na HDP, bude zvyšovat nejistotu ohledně velikosti poklesu, která je rovněž důsledkem vysoké volatility na finančních trzích.

3.3 Střednědobá rozpočtová situace

Podle údajů o plnění rozpočtu a prognózy Komise z jara 2020 Lucembursko v roce 2019 překročilo svůj střednědobý rozpočtový cíl.

Program stability Lucemburska z roku 2020 předpokládá významné zhoršení stavu veřejných financí z přebytku ve výši 2,2 % HDP v roce 2019 na schodek ve výši 8,5 % HDP v roce 2020 v důsledku pandemie COVID-19. Vláda přijala komplexní balíček podpory ve výši 5,5 % HDP, který tvoří opatření na ochranu zaměstnanosti, podporu podniků v obtížné situaci a dodatečné výdaje na zdravotní péči. Částka ve výši 5,5 % HDP zahrnuje rovněž remboursní úvěry a část odložených splátek přímých daní, což bude mít podle lucemburských orgánů přímý dopad na rozpočet. Schodek rovněž odráží očekávaný prudký pokles na straně příjmů, který je způsoben zejména poklesem nepřímých i přímých daní. Střednědobý fiskální výhled zůstává značně nejistý.

3.4 Další faktory, na něž členský stát poukázal

Dne 11. května 2020 zaslaly lucemburské orgány v souladu s čl. 2 odst. 3 nařízení (ES) č. 1467/97 dopis, v němž uvedly rozhodující faktory. Hlavní faktory, které tyto orgány uvedly, již v zásadě pokrývá analýza obsažená v předchozích oddílech. Lucemburské orgány ve svém dopise zdůraznily, že jejich rozpočtové projekce jsou založeny na velmi obezřetných předpokladech, pokud jde o příjmy i výdaje. Na projekci příjmů byla použita nižší než obvyklá elasticita, aby se zohlednila vysoká míra nejistoty.

4. ZÁVĚRY

Podle programu stability má schodek veřejných financí Lucemburska v roce 2020 dosáhnout 8,5 % HDP, a překročit tak referenční hodnotu 3 % HDP stanovenou ve Smlouvě. Plánované překročení referenční hodnoty je považováno za výjimečné a v současné době dočasné.

V souladu se Smlouvou a Paktem o stabilitě a růstu byly v této zprávě rovněž posouzeny rozhodující faktory.

Vzhledem k tomu, že plánovaný schodek výrazně převyšuje 3 % HDP, a s přihlédnutím ke všem relevantním faktorům z analýzy celkově vyplývá, že kritérium schodku ve smyslu Smlouvy a nařízení (ES) č. 1467/1997 není splněno.